

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Livets cykler

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter.	Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter samt genomföra muntlig framställning inför en grupp.
Reflektera över hur litterära verk kan spegla och påverka samhälle och individ.	Den muntliga framställningen är sammanhängande och begriplig.
Skriva egna texter med fokus på exempelvis teman och motiv.	Språket är till viss del anpassat till syfte, mottagare och kommunikationssituation.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 1-3]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till verket "Till förruttnelsen" (10 min)

- Presentera Erik Johan Stagnelius som en centralgestalt inom romantiken.
- Läsa högt ett avsnitt ur "Till förruttnelsen" för att ge en känsla för språk och stil.
- Diskutera textens tema och hur det relaterar till livets cykler.
- Ställ frågor för att engagera eleverna i textens innehåll och budskap.

2. Temat livets cykler (15 min)

- Förklara vad som menas med livets cykler, med fokus på födelse, liv, död och återfödelse.
- Diskutera hur dessa teman kan uttryckas i litteratur och konst.
- Ge exempel på hur Stagnelius integrerar dessa teman i sin dikt.
- Låt eleverna reflektera över egna erfarenheter av livets cykler.

3. Textanalys (15 min)

- Gå igenom hur man analyserar en dikt, med fokus på bildspråk och stilfigurer.

- Dela in eleverna i grupper och låt dem analysera olika stavelser och bilder i texten.
- Diskutera resultaten i klassen och hur de olika analyserna kan ge olika tolkningar.
- Sammanfatta med viktiga insikter från analysen.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Låt eleverna skriva ner sina tankar om texten och dess teman.
- Diskutera vad de lärt sig om livets cykler och Stagnelius liv och verk.
- Ge feedback och diskutera nästa steg i undervisningen.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Livets cykler:** Konceptet av livets cykler innefattar födelse, liv, död och återfödelse. Det är centralt i många kulturer och litterära verk. Stagnelius framhäver dessa teman i sina texter och ger dem en personlig och existentiell dimension.
- **Romantiken:** En litterär period som betonade känslor, natur och det individuella. Stagnelius är en representant för romantiken i Sverige, och hans verk erbjuder insikter i den romantiska psykologin och världsåskådningen.
- **Diktanalys:** Att analysera poesi handlar om att förstå språkets nyanser, bildspråk och känslor som förmedlas genom ordval. Genom att bryta ner strukturen och temat i en dikt kan vi få djupare insikter om författarens avsikter.
- **Erik Johan Stagnelius:** En av Sveriges mest kända romantiska poeter, som ofta skrev om livets meningsfullhet och existentiella frågor. Hans liv och verk fortsätter att inspirera läsare och författare.
- **Kreativ skrivning:** Eleverna uppmuntras att skriva egna texter inspirerade av teman från Stagnelius. Detta kan hjälpa dem att bearbeta och uttrycka sina egna tankar om livets cykler.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Förruttnelse	Process där något bryts ner och förfaller, ofta kopplat till livets cykler.	Kommer från fornsvenska "fyrtuna" som betyder "att ruttna".
Existentiell	Relaterar till existens och livets mening.	Kommer från latin "existentia" som betyder "existens".
Romantik	En litterär och konstnärlig rörelse som förespråkar känslor och natur.	Kommer från franska "romantique", som hänvisar till romantiska berättelser.
Symbolik	Användning av symboler för att representera idéer och känslor.	Härstammar från grekiska "symbolon", som betyder "tecken".
Tematik	Teman som genomsyrar litterära verk.	Kommer från grekiska "thema", som betyder "ämne".

Diskussionsfrågor

- A. Hur påverkar vår förståelse av livets cykler våra val och handlingar i livet? Kan du ge exempel från ditt eget liv?
- B. Vad betyder döden för dig i kontexten av livets cykler? Tror du att det finns en form av återfödelse, och i så fall hur skulle det se ut?
- C. I vilken mån anser du att litteratur kan påverka vår syn på liv och död? Kan en dikt som "Till förruttnelsen" förändra hur vi ser på dessa teman?

Aktivitet

Eleverna delas in i små grupper och får i uppdrag att skapa en visuell presentation (t.ex. en affisch eller digital presentation) som representerar livets cykler med hjälp av citat från Stagnelius' dikt. De kan inkludera bilder, symboler och korta texter för att förklara hur dessa element kopplar tillbaka till temat i "Till förruttnelsen". När grupperna är klara presenterar de sina verk för klassen, vilket ger möjlighet till diskussion och reflektion över de olika tolkningarna av temat.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad handlar "Till förruttnelsen" om?	Dikten handlar om livets cykler och förfallet.
2. Vilka teman identifierar du i dikten?	Liv, död, existens, och tid.
3. Hur använder Stagnelius språk för att förmedla sina ämnen?	Genom bildspråk och djupa känslor.

Fråga	Svar
4. Vad känner du personligen inför livets cykler?	Varierande svar beroende på elevens insikt.
5. Vilka känslor väcker dikten hos dig?	Varierande svar beroende på elevens tolkning.
6. Vad tycker du om romantiken som litterär period?	Varierande svar, diskussion om dess relevans idag.
7. Hur relaterar du till Stagnelius som poet?	Varierande svar, reflektion över hans betydelse.
8. Vilka likheter ser du mellan Stagnelius och moderna poeter?	Varierande svar, inkludera teman och stil.

Hemuppgift

Skriv en reflekterande text på 1-2 sidor där du diskuterar hur "Till förruttnelsen" speglar dina egna erfarenheter av livets cykler. Fundera över teman som födelse, liv, död och eventuell återfödelse. Använd exempel från texten, men koppla även in egna erfarenheter och känslor. Denna uppgift kan fungera både som en läxa och som en kompletteringsuppgift för dem som saknat lektionen.

Citat

"Livets cykel är en oändlig spiral av förändring och återfödelse." – Erik Johan Stagnelius, 1813. Detta citat fångar essensen av det som diskuteras i "Till förruttnelsen" och knyter an till lektionens fokus på livets cykler. Det understryker vikten av att förstå livets dynamik och hur detta tema fortsätter att påverka oss i vår egen väg genom livet.

Tags: [Lektion](#)